Η Μ Ε Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ο
Φ Α Ρ Α Σ Σ Ω Ν Κ Α Π Π Α Δ Ο Κ Ι Α Σ
Α Γ Ι Ο Σ Α Ρ Σ Ε Ν Ι Ο Σ

Έτος 2018

Σωματείο Άγιος Αρσένιος

Αγροσυκιά Πέλλας

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ
Ήχος Γ`

Βίον ένθεον, καλός ανύσας, σκεύος τίμιων του Παρακλήτου, ανεδείχθης θεοφόρε Αρσένιε, και των θαυμάτων την χάριν δεξάμενος, πάσι παρέχεις ταχείαν βοήθειαν, Πάτερ Όσιε Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ
Ήχος Δ`

Καππαδοκίας το νεόφυτων άνθος,
και αρετών το πολυτίμητων σκεύος,
ο ιερός Αρσένιος υμνήσω μοι` ούτως γάρ ως Αγίων απάντων,
μέθ` ων πρεσβεύει πάντοτε Χριστό υμίν δίδονται,
πταισμάτων συγχώρηση.

Έρευνα, κείμενα, φωτογραφίες και καταγραφή

Αλέξανδρος Ιορδανίδης

Αγροσυκιά Πέλλας

www.farassiotis.gr

www.kappadokia.gr

farassiotis@gmail.com

ΑΝΕΓΕΡΘΕΙ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΡΣΕΝΙΟΥ
ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΤΩΝ ΦΡΑΓΚΩΝ

Ναός του Αγίου Αρσενίου στην Αγροσυκιά

Ανεγέρθη με την προσπάθεια του Αλέξανδρου Ιορδανίδη το γένος Φράγκων, μετά από επιθυμία των γωνιών του και ιδιαίτερα της μητέρας Κυριακής Φραγγίδου Ιορδανίδου το γένος Φράγκου και της Αδερφής, Αναστασίας Φραγγίδου Μελετιάδου, ανιψιές του αγίου Αρσενίου. Ο Χρυσόστομος Φράγκου παππούς της Κυριακής και της Αναστασίας ήταν αδερφός με την Βαρβάρα Φράγκου, μητέρα του Αγίου Αρσενίου.

Πατέρας της Κυριακής, Αναστασίας, Σοφίας, Ευάγγελου, και Χρυσόστομου ήταν ο Σάββας Φράγκου ή (Τσαλγουτσής) από τον Βαρασσό Φαράσσων Καππαδοκίας. Στο οικόπεδο που κτίστηκε το εκκλησάκι ήταν το σπίτι του Σάββα Φράγκου. Το 1924 το σπίτι του το έκαναν εκκλησία με διάφορες εικόνες και ιερά σκεύη που έφεραν μαζί τους, από την πατρίδα, το ευαγγέλιο, θυμιατό, στέφανα του γάμου, γιατί δεν τους επέτρεπαν να εκκλησιάζονται στον Ναό του Αγίου Αθανασίου οι προηγούμενοι κάτοικοι του πόντου που ήρθαν από τα χωριά της Χάρσερας Αργυρούπολης του Πόντου, πού ήρθαν δυο χρόνια πιο μπροστά. Αναγκαστήκαν δυτικά του χωριού να κάνουν και νέα νεκροταφεία για να θάβουν τους πεθαμένους τους.

Οι βαφτίσεις γινόταν σε σκάφη διαμορφωμένη σε κολυμβήθρα. Αυτό κράτησε για πολλά χρόνια και μόλις το 1962 για πρώτη φορά επέτρεψαν τους νεκρούς στο κοιμητήρι του Αγίου Αθανασίου. Πρώτη Γυναίκα που Θάφτηκε ήταν η Σαββίδου Μάρθα, την φώναζαν Γαρά Μάρθα γιατί ήταν ελαφρός μαύρη. Η διένεξη αυτή ξεκίνησε από τον καλόγερο που ήρθε από την Ρωσία ονομαζόμενος Καλλίνικος, με τον ιερέα που ήρθε με τους Φαρασσιώτες πρόσφυγες ονομαζόμενος Θεόδωρος Χαντζίδης. Το όνομα και το Χατζίδης δεν έχει σχέση με τον Άγιο Αρσένιο Χαντζή αφέντη. Αυτό ξεκίνησε μετά από την επιμονή του καλόγερου να κάνει λειτουργία στην εκκλησία αυτός και όχι ο εκλεγμένος χειροτονημένος ιερέας. Αυτό κράτησε λίγο καιρό και κάποιοι των κατοίκων δεν επέτρεψαν στους Φαρασσιώτες κάτοικους συγχωριανούς του Αγίου Αρσενίου να εκκλησιάζονται. Αυτό για την ιστορία της Αγροσυκιάς για να ξέρουν οι νεότεροι.

ΦΑΡΑΣΣΑ- ΒΑΡΑΣΣΟΣ -ΧΩΡΙΆ

Φάρασσα σημαίνει περιοχή τον όμορων χωριών, Βαρασσού, Κίσκας, Σατί, Τσουχούρι, Αφσάρι, Ταστζί, Πες Καρτάς, Χοντζάς, Ουρούμτζε, Γαριπτσάς, Γαρσαντής, Κοσσάδες, Ξουρτσαϊδι, Καράτζορέν, Άνω και Κάτω Κιούνια τα οποία λεγόταν, (Παχτσετσίκ, και Πονστανλούκ,) (Ποτάμια, η Αρχαία Μεγαρισός) το χωριό του Αγίου Γεωργίου, σήμερα λέγετε, (Τερέκιοι).

Η περιοχή αυτών των ομόγλωσσων χωριών ονομάστηκε από μια αρχαία πόλη την . (**ΠΑΡΤΣΑ**). Πάρσα, Πέρσε, Πάρστα Περσική ονομασία. Στην Φαρασσιότικη διάλεκτο σημαίνει πέρασμα από την μια περιοχή στην άλλη. Η Πάρτσα ήταν το πέρασμα από την Μικρά Ασία στην μεγάλη Ασία. Βρισκόταν στην κορυφή του Όρους Αντίταυρος από όπου περνούσε και ο μεγάλος δρόμος τον καραβανιών. Για τους Έλληνες ήταν η οδός όπου πέρασε ο Μέγας Αλέξανδρος πηγαίνοντας να απελευθερώσει τον Ελληνισμό από του Πέρσες, δίδοντας πολλά προνόμια και την ελευθερία στον ελληνισμό και την περιοχή. Στην Πάρτσα υπήρχε και ο ναός της περασίας Αρτέμιδος όπου στα χρόνια του μεγάλου Κωνσταντίνου έγινε Ναός και ήταν ο μοναδικός που είχε στραμμένο το ιερό του προς τον Βορρά. Από τον Ναό αυτόν οι Μοναχοί και μοναχές πυροβατούσαν κρατώντας στην αγκαλιά τους την εικόνα του αγίου μεγάλου Κωνσταντίνου. Σε πολλές περιοχές και σήμερα βλέπουμε κάποιους να κρατούν το έθιμο αυτό με την εικόνα του Αγίου Κωνσταντίνου. Έτσι στην Φαρασσιότικη διάλεκτο η Πάρτσα λόγο τις προφοράς του **Π** σε **Φ** η Πάρσα έγινε Φάρσα (**ΦΑΡΑΣ,ΣΑ**. Προφέροντας με τα δύο Σ η ονομασία ακουγόταν (**ΦΑΡΑΣ,ΣΑ**) και η περιοχή ονομάστηκε Φάρασσα. Στην Φαρασσιότικη διάλεκτο πάντα έγραφαν και μιλούν με διπλά σύμφωνα αυτό έβγαινε από τον τρόπο που μιλούσαν από τον τονισμό και την μελωδική φωνή. Οι Φαρασσιώτες όταν μιλούσαν ακουγόταν σαν να τραγουδούσαν ήταν τρόπος προφοράς της Φαρασσιότικης διαλέκτου. Εξ αιτίας ιστορικού λάθους το χωριό Βαρασσός σήμερα αναφέρετε ως Φάρασσα. Είναι λάθος να λέμε το χωριό του Βαρασσού Φάρασσα. Στην ερώτηση κάποιου στους γέροντες. Από πιο μέρος ήρθατε. είπαν από τα Φάρασσα Καππαδοκίας, πολύ σωστά αναφέροντας την περιοχή. Πολύ σωστά απαντούσαν οι γέροντες. Γιατί ανέφεραν ιεραρχικά και έτσι πρέπει. Όταν βρισκόμαστε σε κάποιο άλλο μέρος λέμε πρώτα το κράτος, την μεγαλύτερη πόλη, τον Νομό, την επαρχία. Την περιοχή και το χωριό που καταγόμαστε. Όμως το λάθος έγινε όταν μετά από χρόνια επισκέπτες που πήγαν στα Φάρασσα να αναζητούν το χωριό σαν Φάρασσα και έτσι το μεγάλο χωριό των Φαράσσων Βαρασσός, σήμερα το λέγετε Φάρασσα. Είναι λάθος γιατί ο Βαρασσός ήταν το μεγαλύτερο χωριό και τα περισσότερα χωριά δημιουργήθηκαν από κατοίκους του Βαρασσού

κυνηγημένοι από τους διάφορους Αγαρηνούς πληθυσμούς αναζητώντας ησυχία και εργασία. Βρασσός σημαίνει Βράχος. Το χωριό ήταν χτισμένο πάνω σε βραχώδη έδαφος, και από Βρασσός στην Φαρασσιότικη διάλεκτο το χωριό ονομάσθηκε **ΒΑΡΑΣΣΟΣ**. Σήμερα λέγετε **ΤΣΑΜΛΙΤΣΑ** πάνω όρος Αντίταυρος που είναι χτισμένος και τα πολλά δένδρα με Πεύκα. Το Πεύκο στα Τούρκικα λέγετε **ΤΣΑΜ** Τσαμλή δάσος. Το Τσέ και Τσά είναι κατάληξη και το χρησιμοποιούν όταν προφέρουν κάτι καινούργιο. **Όπως ΓΕΝΗ, ΤΣΕ -ΟΥΡΟΥΜ, ΤΣΕ- ΓΑΡΙΠ, ΤΣΑ** όμως και οι Τούρκοι σήμερα το ξέρουν σαν Φάρασσα, ξέκοψαν τα άλλα χωριά από την περιοχή των Φαράσσων και φτάσαμε στο σημείο κάποιοι να λένε δεν είμαστε από τα Φάρασσα. Μετά το ανιστόρητο λάθος πολλοί λένε ότι δεν είναι απ τα Φάρασσα, αναφέροντας τα χωριά τους, την Κίσκα, τον Γαρσαντή, το Αφσάρι Ουρούμτσε και τα λοιπά. Είναι λάθος γιατί τα χωριά αυτά ανήκαν στην περιοχή των Φαράσσων με μια μεγάλη και πλούσια ιστορία του ελληνισμού και του χριστιανισμού. Με αυτό προσβάλουν την ιστορία των προγόνων, τις ρίζες τους τα κοινά ήθη έθιμα γλώσσα, τραγούδια και χορούς την θρησκευτικότητα της περιοχής. Δεν μπορεί να μιλούν την Φαρασσιότικη διάλεκτο και να λένε δεν είναι από τα Φάρασσα είναι εγωιστικό και βγαίνει ανθρώπινο λάθος. Ορισμένα ανιστόρητα μπορούμε να τα διορθώσουμε με λίγη προσπάθεια και θέληση, είναι ανάγκη για τα παιδιά μας για τις επόμενες γενναίες να ξέρουν αλήθειες για το πώς βρεθήκαν και από πού κρατάν οι ρίζες τους για να είναι περήφανοι και να πατούν σταθερά στην ζωή τους. Ξέροντας την καταγωγή σου νιώθεις περήφανος που είσαι Έλληνας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΦΑΡΑΣΣΙΩΤΩΝ

Οι Φαρασσιώτικοι πληθυσμοί νομαδικοί κατοικούσαν στα μέρη της Καππαδοκίας, και συγκεκριμένα στις οροσειρές του Ταύρου και του Αντίταυρου πριν από αιώνες.

Οι Φαρασσιώτες ήταν κάτοικοι των σπηλαίων πόλεων, δηλαδή ζούσαν κάτω από το έδαφος με διαμορφωμένους κατάλληλους χώρους για την καθημερινή τους επιβίωση.
Την ημέρα εργαζόταν πάνω από την γη καλλιεργούσαν διάφορες σοδιές και τα βράδια μένανε και πορευόταν κάτω εις τις κατοικίες τους που ήταν έτσι διαμορφωμένες κατάλληλες, με χώρους δωματίων, συγκεντρώσεων αποθηκευτικούς, τουαλέτες, χώροι για τα ζώα, της αποθήκες, για να ζουν χωρίς κανένα πρόβλημα.
Εδώ αξίζει να πούμε ότι οι χώροι αυτοί πολλές φορές έφθαναν και τα εβδομήντα μέτρα κάτω από την γη, ανάλογα τα άτομα που κατοικούσαν στο χωριό.
Σημασία έχει ότι είτε βρισκόσουν στο πρώτο όροφο, είτε στον τελευταίο στα εβδομήντα μέτρα κάτω, ο αέρας το οξυγόνο που υπήρχε μέσα ήταν παντού το ίδιο. Ακόμα και τώρα δεν αισθάνεσαι καθόλου ότι βρίσκεσαι κάτω από τη γη και σε βάθος.
Μέσα στις πόλεις είχαν πηγάδια με νερό για τις ανάγκες τους και παράλληλα με αγωγούς που είχαν κατασκευασμένους τα πηγάδια έδιναν οξυγόνο στους κατοικήσιμους χώρους.
Βέβαια είναι άξιων απορίας πως πριν από τόσες χιλιάδες χρόνια υπήρχε αυτοί η φιλοσοφία και αυτή η τεχνική ώστε να κατασκευάζονται τέτοιου είδους χωριά οι πολιτείες, να επικοινωνούν μεταξύ τους με διαδρόμους από σπίτι σε σπίτι. Υπήρχαν και υπάρχουν διάδρομοι που κατέβαιναν και άλλοι πάλι που ανέβαιναν μόνο κάπου, κάπου υπήρχαν μέρει που οι διάδρομοι αυτοί συναντιόταν μεταξύ τους.
Φανταστείτε τώρα κάποιος να ήθελε να πάει να δει κάποιον από τον πρώτο όροφο στον τελευταίο που ήταν στα εβδομήντα μέτρα.
Πρέπει να κάνω μια διευκρίνιση ως προς τους ορόφους τους σημερινούς με τους ορόφους των υπόγειων πόλεων.
Σήμερα ο πρώτος όροφος ξεκινάει από τη γη, προς των ουρανό.

Αντίθετα τον καιρό εκείνο ξεκινούσε ο πρώτος από την γη και προς τα κάτω, είκοσι τριάντα, ως και εβδομήντα μέτρα, σύμφωνα με τις καταγραφές των υπογείων πόλεων.
Οι ασχολίες των Φαρασσιοτών ανά τους αιώνες ήταν διάφορες και πολλές. Καλλιεργούσαν την γη και έβγαζαν διάφορες παραγωγές όπως πολλά σιτηρά, είχαν πολλά αμπέλια, έκαναν πολλά είδη τροφίμων, όπως το πετμέζι, Γης καλακού το πετμέζι, το αποθήκευαν για τον χειμώνα, έκαναν πολλά και καλά κρασιά.
Στη φωτογραφία οινοποιεία στο ένα.
1) φαίνεται πώς δούλευαν τα σταφύλια για να βγάλουν τα κρασιά, τρύγησαν τα κουβαλούσαν με τα κάρα και τα άδειαζαν από μια τρύπα στο πατητήρι
2) από εκεί γέμιζαν το χυμό σε πήλινα πιθάρια 3) και από κάτω στο πιθάρι γινόταν η επεξεργασία,
4) κάνανε το πετμέζι, και μετά στο
5) γινόταν το στράγγισμα, κατόπιν το έβαζαν στην αποθήκη να γίνει κρασί ή έβγαζαν τσίπουρο, το μετάβραζαν και το έκαναν σαν οινόπνευμα, να το χρησιμοποιούν για ποτό, και το χρησιμοποιούσαν για εντριβές, σε πληγές για καυτηριασμούς και άλλα. Στο

6) διαμέρισμα φαίνεται ένας στάβλος με τα ζώα, ακριβώς από κάτω.
7) το παιδικό δωμάτιο, για να είναι ζεστό από τα χνώτα των ζώων. Κάτω από την αποθήκη συνήθως ήταν η διάδρομοι
8) για δημιουργείται ρεύμα, και να κρατούν τα πράγματά τους δροσερά.
Οι Φαρασσιώτες στο γενικό σύνολο λόγω τις ιδιομορφίας να ζουν κάτω από την γη, ήταν από τις πρώτες γενιές που ασχοληθήκαν με τα μέταλλα, σχεδόν όλοι ήταν μεταλλωρύχοι.
Τα υψώματα του Ταύρου και του Αντίταυρου που κατοικούσαν είχαν τα περισσότερα και μεγαλύτερα μεταλλεία της περιοχής.
Παράδειγμα τα μεταλλεία της Αρχαίας Κισκισός, ήταν γνωστά από αρχαιοτάτων χρόνων, όλοι οι αρχηγοί και Βασιλείς τις πανοπλίες τους της έκαναν από το μπακίρι της σημερινής Κίσκας Φαράσσων.

Ο Φαρασσιώτικος λαός, προ υπήρχε στα μέρη αυτά και δεν είναι μετανάστες που έχουν έρθει από άλλα μέρη.
Κατά καιρούς βέβαια πέρασαν λαοί πολλοί, κάποιοι σαν μετανάστες, άλλοι σαν κατακτητές έκαναν επιδρομές λόγω των μεταλλευμάτων που υπήρχαν στην περιοχή, αλλά, και γιατί υπήρχε το πέρασμα, ο δρόμος των καραβανιών, από την μεγάλη Ασία, προς την Μικρά Ασία. Άλλοι σαν Μισθοφόροι εργάτες. Του μισθοφόρους συνήθως τους έφερναν για να εργάζονται ή να πολεμούν σαν μαχόμενος πληθυσμός και αργότερα επί τουρκοκρατίας τους εγκατέστησαν σε χωριά και πόλης που πληθυσμιακά υπερείχαν οι χριστιανοί για να αυξήσουν το τούρκικο πληθυσμό να μπορούν να πάρουν της διοικήσεις.

Συγκατοίκησαν, με πολλούς λαούς, υπόφεραν, πιέστηκαν, πολλοί έχασαν και την ζωή τους, θανατώθηκαν, αλλά δεν έχασαν την ταυτότητά τους κράτησαν το Φαρασσιώτικο στοιχείο, με το πανάρχαιο γλωσσικό ιδίωμα των αρχαίων Ελλήνων, είναι από τους πιο παλαιούς λαούς που κατοικούσαν στην περιοχή των Φαράσσων Καππαδοκίας.
Υπήρχαν λαοί πολλοί Φιλέλληνες όπως οι αρχαίοι Χετταίοι που συγκατοίκησαν με το Φαρασσιώτικο στοιχείο και ζούσαν σαν αδέλφια, και πολλές φορές στήριζαν και υποστήριζαν τους Φαρασσιώτες, και οι Φαρασσιώτες αυτούς.
Μετά από χρόνια συγκατοίκησης αφομοιωθήκαν με τους Φαρασσιώτες και κρατούσαν από κοινού τα ήθη έθιμα, όπως το Φαρασσιώτικο δρώμενο με την αρπαγή της κόρης, της Δήμητρας Περσεφόνης.
Οι Φαρασσιώτες παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες με τον αρχαίο πληθυσμό των «ΧΕΤΤΑΙΩΝ», που κατοικούσαν στην Καππαδοκία.
Δημιουργούσαν λατρείες προς τιμήν της Θεάς ΜΑ και του ΜΗΝ και πολύ συχνά τελετουργούσαν και πυροβατούσαν ιερείς στον Ναό της Περασίας ή Φερασίας Αρτέμιδος που υπήρχε λίγο πιο πάνω από το χωριό του Βαρασσού κοντά στο αρχαίο χωριό «ΠΑΡΣΣΑ».
Πάνω στα θεμέλια του ναού αυτού, τα χριστιανικά χρόνια χτίστηκε ο ναός του Αγίου Κωνσταντίνου με στραμμένο το ιερό προς τον βορρά.
Ίσως κατά το έθιμο της πυροβασίας των ιερέων, κρατούν και τώρα οι πυροβάτες την εικόνα του Αγίου Κωνσταντίνου.
Άλλες ομοιότητες είναι.

1ον Το Καππαδόκικο γλωσσικό ιδίωμα των Φαράσσων που προέρχεται από την αρχαία ελληνική γλώσσα με πάρα πολλές λέξεις, που φανερώνει την αρχαιότητα του Έλληνα Φαρασσιώτη.
2ον Το γεγονός το ότι οι πρώτοι κάτοικοι, οι πρόγονοι τους ήταν κάτοικοι των σπηλαίων δημιουργώντας χωριά κάτω από το έδαφος.
3ον Την λατρεία τους προς την Θεά Δήμητρα, την Θεά (ΜΑ) όπως την έλεγαν, και οι Χετταίοι.
4ον Επειδή ο ρόλος της μάνας έχει σχέση με την γονιμότητα και η Θεά Δήμητρα ήταν Θεά της γονιμότητας, έλεγαν οι Φαρασσιώτες και την μαμά ΜΑ.
5ον Μόνο στα Φάρασσα κρατούν το πατροπαράδοτο γεγονός που συνέβη στην Θεά Δήμητρα και την κόρη της Περσεφόνη.
Ακόμα και σήμερα στις Φαρασσιώτικες παραδόσεις χορεύουν τον χορό,

«ΕΙ ΤΑΤΑ ΣΕΪ ΤΑΤΑ ΕΪ ΠΑΤΕΡΑ ΕΣΥ ΠΑΤΕΡΑ

Συμβολίζει τον πόνο το κλάμα τον οδυρμό της Θεάς Δήμητρας να παρακαλεί τον Πατέρα της Θεό Δία να φέρει την κόρη της πίσω. Με τις κινήσεις των χεριών της έδειχνε το σημείο της καρδιάς της φανερώνοντας έτσι πόσο πολύ πονούσε για την μονάκριβη κόρη της.

ΑΦΣΑΡΙΟΙ

Οι Αφσάρ ήταν λαός που πέρασε από του Ιράν και την Περσία στα μέρει της Καππαδοκίας και δημιούργησαν πολλά προβλήματα στους κατοίκους των Φαράσσων και στην υπόλοιποι Καππαδοκία. Περισσότερο στους Φαρασσιώτες, γιατί ήταν εγκατεστημένοι στα χωριά των Φαράσσων και συγκεκριμένα στο χωριό Αφσάρι, και Ξουρτσαϊδι, Φαράσσων.

Από τους Αφσάρ το χωριό πήρε το όνομα Αφσάρι.

Οι Αφσάρ ήταν λαός τεμπέλικος δεν δούλευε γιατί δεν ήξερε από δουλειά, και όλο ζούσε με κλέψιμο, με εκβιασμό του κόσμου και ήθελαν πάντα να τα έχουν καλά με την εξουσία.

Έκαναν ομάδες Τσετέδων μαζί με τους Οθωμανούς Τούρκους και χτυπούσαν τα ελληνικά και τα Αρμένικα χωριά, έπαιρναν ακόμα και της περιουσίες τους, τα σπίτια τους, έτσι με αυτόν τον τρόπο έβγαζαν το μίσος που είχαν προς των Ελληνικό λαό γιατί δεν μπόρεσαν να χωνέψουν αυτό που έπαθαν από τις μάχες του Μεγάλου Αλέξανδρου.

Το χωρίο Αφσάρι δεν στέριωνε κατοίκους, τέσσερις φορές κατοικήθηκε και διαλύθηκε γιατί ο κόσμος αγανακτούσε και έφευγε σε άλλα χωριά.

Στην περιοχή των Φαράσσων και προς στο νοτιοανατολικό μέρος κατοικούσαν πληθυσμοί τον Κούρδων. Υπεύθυνοι Σουλτάνοι τις περιοχής, ήταν οι αδερφοί Τεμπέρογλου Κοζάν, ή «Κοζάνογλου» παιδιά του Σουλτάνου Κοζάν.

Οι Φαρασσιώτες με τους Κούρδους ζούσαν πολύ καλά και αρμονικά δεν τους πείραζαν ούτε τους απαγόρευαν να μιλούν την γλώσσα τους.

Κρατούσαν τα ήθη έθιμα, την θρησκεία, τις εκκλησίες, συγκατοικούσαν και διασκέδαζαν μαζί, για αυτό και οι Φαρασσιώτες κατόρθωσαν να κρατήσουν, ήθη, έθιμα, χορούς, τραγούδια, θρησκεία γλώσσα και πολλά άλλα, ενώ στην υπόλοιπη Καππαδοκία αναγκάσθηκαν δια τις βίας να μιλάνε την Καραμαλίδικη γλώσσα όπως την ονόμασαν οι Τούρκοι.

Δεν είναι τιμητικό το όνομα αυτό να λέγεται και να συνεχίζεται από εμάς, γιατί οι Τούρκοι με αυτό μας κορόιδευαν επειδή οι πρόγονοί μας δεν αλλάζανε την πίστη τους. «Καρά Ιμάν, σημαίνει Μαύρη πίστη» και τους

χριστιανούς τους φώναζαν ΚΑΡΑ – ΙΜΑΝΙΔΕΣ, πολλοί ακόμη και τώρα λένε είμαστε Καραμαλίδες.
Είμαστε Έλληνες της **Μικράς Ασίας**, **«Της Ασιατικής Ελλάδας»** προ υπήρχαμε χιλιάδες χρόνια μπροστά στην Μικρά Ασία, ενώ οι Τούρκοι είρθαν σαν κατακτητές τον 11εώς τον 13ον αιώνα άρα δεν ήμαστε Καρά ιμάνιδες του 13ου αιώνα όπως θέλουν να μας προσφωνούν κάποιοι, γιατί δεν δεχόταν οι πρόγονοι μας να αλλάξουν την πίστη και την θρησκεία τους.
Τα τελευταία χρόνια περίπου το 1850 άρχισαν να εμφανίζονται στην περιοχή των Φαράσσων οι Σουλτάνοι των Οθωμανών Τούρκων και να διεκδικούν από τους Κούρδους την περιοχή των Φαράσσων και τα μεταλλεία.
Άρχισαν τα πράγματα να αλλάζουν και να δυσκολεύουν για τους κατοίκους των ελλήνων.
Ανάγκασαν πολλά χωριά να μιλούν την τούρκικη γλώσσα πολύ λίγα χωριά κατόρθωσαν έστω κρυφά ή φανερά να κρατήσουν την γλώσσα την θρησκεία και πολλά από τα έθιμα τους, δεν τους επέτρεπαν να εκκλησιάζονται, άρχισε σιγά, σιγά ελληνική γλώσσα να μιλιέται μόνο κρυφά, ώσπου της 10 Απριλίου 1875 δεν τους επέτρεψαν να γιορτάσουν και το Πάσχα. Τότε ήταν που ό μεγάλος θαυματουργός Χαντζηεφεντής είπε.

Πάτσανμες οι Γαρανάδες,	**Μας πάτησαν οι Αγαρηνοί**
Χριστός Ανέ τσου πάμε,	**Χριστός Ανέστη δεν είπαμε**
Τα βά λτινά τσο βάψαμτα,	**Τα αυγά μας κόκκινα δεν τα βάψαμε**
Τα βαγγέλιά μας τσο ψαλσάμ τα	**Τα ευαγγέλια μας δεν τα ψάλαμε**

Το Έλεγαν οι Φαρασσιώτες γέροι στις διηγήσεις τους.
Άρχισαν οι δύσκολες ημέρες οι Αφσάρ με τους Παράνομους Τούρκους οργάνωναν ομάδες ανταρτών και βγαίνανε στα βουνά, κατέβαιναν τις νύχτες χτυπούσαν, και έκλεβαν τα ελληνικά σπίτια, ο κόσμος αναγκαζόταν να εγκατάλειψη σπίτια περιουσίες χωράφια για να φύγει να ζήση αλλού.
Έτσι χτίζονται καινούρια χωριά γύρω από την Κίσκα για να είναι κοντά τα χωριά και να στηρίζει ο ένας των άλλων.
Περίπου το 1880 πέντε αδέρφια αφού τους πήραν ότι είχαν οι Τσέτες, έχτισαν το χωριό Πες Καρτάς περίπου 50 χιλιόμετρα βόρια του Βαρασσού κατά μήκος του ποταμού Ζαμάντη και του παραπόταμου Χουμουρλού, άλλοι πήγαν στο χωριό Σατί, Ταστσί, Χοντσά, Άνω Κιούνια, Κάτω Κιούνια. Το κεφαλοχώρι ο Βαρασσός από 700 οικογένειες 4,500 άτομα, έμειναν 420 οικογένειες περίπου 1400 άτομα.
Δυστυχώς στις ομάδες αυτές των Τσετέδων εισχώρησαν και Φαρασσιώτες μαζί με τους Αφσάρ και οι Έλληνες Χωρίστηκαν στα δύο. Η μισή με τους

Οθωμανούς Σουλτάνους των Τούρκων και οι άλλοι με τους Σουλτάνους Κοζάνογλου.
Τα παιδιά των Τσετέδων Ελλήνων έγιναν γενίτσαροι «Νέες Δυνάμεις» και υπηρέτησαν στο τούρκικο Στρατό, οι Αφσάρ αργότερα έχτισαν το χωριό Αφσάρ κιοϊ βόρεια του Βαρασσού περίπου 40 χιλιόμετρα.
Το 1924 με την συνθήκη της Λοζάνης, οι Έλληνες χριστιανοί της Μικράς Ασίας έγιναν ανταλλάξιμοι άφησαν σπίτια, περιουσίες και όλα τα υπάρχοντά τους για να γλυτώσουν έφυγαν, άλλοι προς τον νότο άλλοι προς τον βορά, άλλοι σε διάφορα μέρη του κόσμου, οι περισσότεροι ήρθαν στην Ελλάδα πρόσφυγες ξεριζωμένοι να συνεχίσουν την ζωή τους από την αρχή.
Από τα χωριά των Φαράσσων ήρθαν περίπου 3500 χιλιάδες νέοι και γέροι γυναίκες και παιδιά.
Εγκατασταθήκαν σε συνοικίες της Αθήνας της Θεσσαλονίκης, στα χωριά Πλατύ Ημαθίας. Στο χωριό Αγροσυκιά Πέλλας, εγκαταστάθηκαν 46 οικογένειες από τα χωριά Κίσκα, Σατί, Τσουχούρι, Χοντσά, Ταστσή και μία οικογένεια του Φράγκου Σάββα από τον Βαρασσό τα τελευταία χρόνια ζούσαν στο Σατί, στα χωριά της Δράμας, Κοζάνη στην Κέρκυρα, όπου εκεί πήγε ο ιερέας Θεόδωρος Ανιτσαλίχος, Χαντζηεφεντής ως μητροπολίτης και στης 10 Νοεμβρίου του 1924, εκοιμήθηκε μετά από σαράντα ημέρες από την εγκατάστασή του εις την Ελλάδα όπως το είχε πρόβλεψη.
Ο Θεόδωρος Ανιτσαλίχος του Γεωργίου και της Βαρβάρας το γένος Φράγκων, η εκκλησία μας τον ανακήρυξε Άγιο μετά από 80 χρόνια εξετάζοντας, τον εν ζωή βίων του και τα θαύματα του ως Άγιο Αρσένιο ο εκ Φαράσσων Καππαδόκης.

Η Μ Ε Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ο
Φ Α Ρ Α Σ Σ Ω Ν Κ Α Π Π Α Δ Ο Κ Ι Α Σ
Α Γ Ι Ο Σ Α Ρ Σ Ε Ν Ι Ο Σ 2 0 1 8
Η ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018 του Σιμού η Μήνα

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Γιορτές που γιορταζόταν τελετουργικά στα Φάρασσα

Α, ένα Γεναρίου τι μήνα -1- Τε Εϊ Βασίλη η Ορτή,
Γιόρταζαν με ευλάβεια και τελετουργικά τον ερχομό καινούργιου χρόνου, Γιόρταζε ο Αϊ Βασίλης, ο Αγαπητός των Φαρασσιοτών. Δημιουργούσαν τελετουργική πομπή προς τιμήν του και Φώναζαν παρακινώντας τον κόσμο. «Χαϊτιστη να υπάμε σον Εϊ Βασίλη» Άιντε να πάμε στον Άγιο Βασίλειο, Φώναζαν και τραγουδούσαν, άλλοι έλεγαν «Χυτάτε να υπάμε σον Εϊ Βασίλη, Τρεχάτε να πάμε στον Άγιο Βασίλειο», Χορεύοντας με ευλάβεια πήγαιναν στις σπηλιές του Αγίου Βασιλείου στον Βαρασσό. Από την παραμονή οι γυναίκες ζύμωναν το Ψωμί του Βασιλό, δηλ, την **ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ**.

Μέσα στην Βασιλόπιτα έβαζαν και ένα φλουρί σε όποιον έπεφτε το φλουρί ήταν ο τυχερός της οικογένειας για όλη την χρονιά. Την παραμονή επίσης οι γυναίκες ζύμωναν διάφορα κουλουράκια ή **ΒΑΣΙΛΟΚΟΥΛΟΥΡΑ** που τα λέγανε ΚΕΤΕΖΑ. Τα παιδιά γύριζαν όλη την ημέρα και προσπαθούσαν να βρούνε τις παρέες τους, για να γυρίζουν μαζί στα σπίτια να πούνε τα κάλαντα. Όταν το απόγευμα χτυπούσε ή καμπάνα του εσπερινού τα παιδιά ξεκινούσαν το κουζδέρεμα. «Κάλαντα».
Μο το κουζδέρη παγένγκαν σιν παρακαμίνα τσε κρεμάσκαν το κουζδέρι μο το ραφίδι, τσε φώνασκαν.
Οοοο θεία Δεεέβας τσε κρέμας σο κουζδέρι μας.
Η νοικοκυρά κρεμούσε κουλουράκια, μήλα καρύδια κυδώνια και ότι είχε κάθε οικογένεια.
Ερμηνεία: Με το κουζδέρη που ήταν ένα τρίγωνο τσιγκέλι πήγαιναν στην καπνοδόχο και κρεμούσαν το τσιγκέλι με το σπάγκο. Φωνάζοντας εεε θεία, Πέρασε και κρέμασε στο τσιγκέλι μας.

ΜΙΤΣΙΚΑ ΦΩΤΑ

Στις γιορτές του Ιανουαρίου, μετά την πρωτοχρονιά ήταν τα Άγια Θεοφάνια. Στην Φαρασσιότικη διάλεκτο τα έλεγαν ΜΙΤΣΙΚΑ ΦΩΤΑ δηλ, τα μικρά φώτα. Οι γυναίκες όπως και στις άλλες γιορτές αρχινούσαν από την παραμονή να ζυμώνουν και να πλάθουν τα ΚΕΤΕΖΑ δηλ, τα κουλουράκια για τα παιδάκια που θα έψελναν τα κάλαντα.
Η Μητέρα μου Κυριακή Ιορδανίδου με έλεγε. Φτένκαμ ΚΕΤΕΖΑ ατή χαλχάδε ερχούσαντι τα μαχσούμα τσε τα τσοτσούχα σο κουζδέρεμα τσε κρεμάσκαν τα σο κουζδέρι πε' ένα. Δηλ, «κάναμε κουλουράκια σαν χαλκάδες ερχόταν τα μικρά και τα παιδιά στα κάλαντα και κρεμούσαμε στο τσιγκέλι από ένα».

ΤΑ ΜΕΓΑ ΦΩΤΑ

Τα μέγα Φώτα για χαιρετισμό έλεγαν,
«Φώωωτες τσε Καλημέρα» Φώωωτισε και καλημέρα
Χαράματα ξεκινούσαν όλοι οικογενειακός για την εκκλησία, παίρνανε μαζί τους και ένα **ΠΟΤΟΥΤΣΙ** δηλ, ένα ποτήρι για να πάρουν αγιασμό από το **ΧΑΡΙΕΝΙ** δηλ, από το καζάνι.
Στη συνέχεια φέρνανε των αγιασμό στο σπίτι ραντίζανε και φώτιζαν τα δωμάτια την αυλή τον στάβλο και τα χωράφια

ΒΑΡΑΣΣΟΣ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ 2018 του Σιμού η Μήνα

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Για τον μήνα αυτόν έλεγαν **ΤΟΥ ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ ΤΟ ΚΘΑΡΙ, ΤΣΕ ΤΟΝ ΜΑΡΤΗ ΤΟ ΡΙΦΙ,** δηλ, του Φλεβάρη το κριθάρι και του Μάρτη το κατσικάκι.
Το κριθάρι που σπέρνεται τον Φεβρουάριο γίνεται καλό, και το κατσικάκι που γεννιέται τον Μάρτιο είναι υγιές.
Την τελευταία μέρα του ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ του Φλεβάρη έκαιγαν τον ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ δηλ, τον κουτσοφλέβαρο.
Μάζευαν ξύλα ξερά διάφορα τα έκαναν μεγάλα ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΑ δηλ, σωρούς και τα έδιναν φωτιά.
Το παιδί που έβαζε φωτιά και έπαιρνε με το πρώτο έλεγαν ότι δεν λέγει ψέματα.
Για το παιδί που δεν μπορούσε να ανάψει την φωτιά, έλεγαν ότι είναι ψεύτης, λέγει πολλά ψέματα.

ΑΡΧΑΙΑ ΚΙΣΚΙΣΣΟΣ ΚΙΣΣΚΑ ΦΑΡΑΣΣΩΝ

ΜΑΡΤΗΣ 2018 «Ήρτην ή Άνοιξ» Ήρθε η Ανοιξη

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Μπαίνοντας ο Μάρτης έλεγαν οι γέροι, **«ΕΝ ΝΑ ΜΠΑΣΗ ΤΗΝ ΓΡΕ ΣΟ ΧΑΡΙΕΝΙ»** ο Μάρτης θα βάλει την γριά στο καζάνι.
Ο «Μάρτης ένη ες αποκρεάς» η Μήνα, Ο Μάρτης είναι τις αποκριάς ο μήνας.
Έκαναν τα ΓΑΡΝΑΒΑΛΕ ΜΟ ΤΑ ΒΟΥΡΤ'ΤΟΝΕ ντυνόταν καρναβάλια βάζανε διάφορα κουδούνια κρεμούσαν κόκαλα στο λαιμό τους και γύριζαν τα χωριά καβάλα στα μουλάρια, τους έλεγαν ΒΟΥΡΤΟΥΝΑΤΟΙ μουλαράδες.
Επίσης γυρνούσαν το ΚΑΜΗΛΙ δηλ την καμήλα.
Ντυνόταν Καρναβάλι ο καμηλιέρης καβάλα στην καμήλα και μπροστά τα όργανα γυρνούσαν από σπίτι σε σπίτι.
Αν δεν είχαν καμήλα κατασκεύαζαν μια ψεύτικη.
Επίσης οι γυναίκες την πρώτη Μαρτίου πρωί χαράματα έπαιρναν στάχτη και την πετούσαν στα άλλα σπίτια κρυφά και έλεγαν
Ο ΜΑΡΤΗΣ ΣΙΜΑΣ, ΤΣΕ ΟΙ ΨΗΛΟΙ ΣΙ ΣΑΣ δηλ, ο Μάρτιος σε εμάς, και οι ψείρες σε εσάς πίστευαν πως έτσι χάνονται οι ψήλοι.
Μπαίνοντας ο Μάρτης έλεγαν οι γέροι, ΕΝ ΝΑ ΜΠΑΣΗ ΤΗΝ ΓΡΕ ΣΟ ΧΑΡΙΕΝΙ δηλ, ο Μάρτης θα βάλει την γριά στο καζάνι. Πολλές φόρες άκουγα από την μητέρα μου και από άλλους γέρους να μιλούν για τον μήνα

Μάρτιο και αναφέρουν τον γεγονός με την γριά. Κάποτε μια γριά είχε μερικές κατσίκες, ο χειμώνας ήταν βαρύς και δεν μπορούσε να τα βγάλει έξω να βοσκίσουν και οι τροφές τελείωναν, μόλις μπήκε ο Μάρτιος από την χαρά της που τελείωσε ο χειμώνας λέγει, **ΜΑΡΤΗ ΜΠΡΙΤΖ ΣΤΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ ΣΟΥ, και έδειξε τον αγκώνα της.**
Έπιασε τα στόματα των κατσικιών και λέγει, **ΚΑΝΤΕ ΜΠΡΙΤΖ ΣΤΟΝ ΜΑΡΤΗ** γλιτώσαμε των χειμώνα.
Θύμωσε πάρα πολύ ο μήνας Μάρτης και λέγει στον Φλεβάρη, δώσε μου δύο ημέρες από της ημέρες σου να βάλω την γριά στο καζάνι.
Πράγματι ο Φλεβάρης έδωσε δύο μέρες και έμεινε κουτσός με είκοσι οκτώ ημέρες. Εκεί που κάποια στιγμή η γριά άρμεγε τα κατσίκια, ξαφνικά χάλασε ο καιρός άρχισε η βροχή, χαλάζι, αέρας, Κρύο!!! η γριά τα έχασε, για να γλιτώσει από την κακοκαιρία έχυσε το γάλα που άρμεγε και μπήκε κάτω από καζάνι.
Από το πολύ κρύο και την παγωνιά που έκανε, πάγωσε η γριά μέσα στο καζάνι και έγινε σαν κούτσουρο.
Γι' αυτό τον μήνα Φλεβάρη τον λένε και ΚΟΥΤΣΟΥΡΟΥ ή κουτσοφλέβαρος από τις λίγες μέρες του και από την γριά που έγινε κούτσουρο.
Τον μήνα Μάρτη οπωσδήποτε έπρεπε να κάνη κακοκαιρία.
Οι γονείς μου έλεγαν μια παροιμία για τον Μάρτιο.
ΕΙΠΕΙΝ Ο ΜΑΡΤΗΣ, ΕΡ ΝΑ ΜΗ ΠΙΚΟΥ ΣΙΜΟ ΣΑ ΕΝ'ΝΕ, ΑΠΙΚΟ, ΣΑ ΔΕΚΑ ΕΝ'ΝΕ, ΤΣΕ ΑΝ ΤΣΟ ΠΙΚΩ ΣΑ ΔΕΚΑ ΕΝ'ΝΕ, ΣΑ ΕΙΚΟΣΕΝ'ΝΕ ΕΝ ΝΑΝΑΡΤΟΥ ΜΟ ΤΟΝ ΑΡΑΜΠΑ.
Δηλ, Είπε ο Μάρτιος, εάν δεν κάνω χειμώνα στης εννιά, θα κάνω στης δέκα εννιά, αν δεν κάνω στης δέκα εννιά, θα έρθω, στης είκοσι εννιά με κάρο. Τον μήνα Απρίλιο στα Φάρασσα άρχιζε να ανεβαίνει η θερμοκρασία, ήταν ο πιο ζεστός ανοιξιάτικος μήνας.

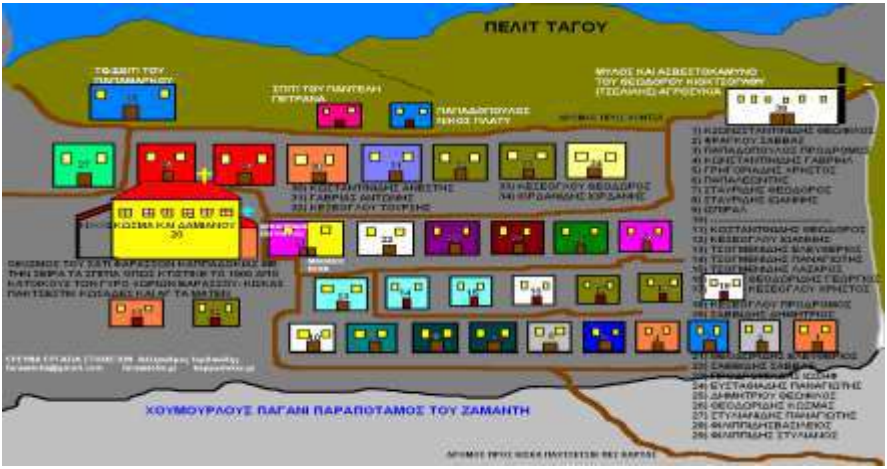

ΑΠΡΙΛΗΣ 2018

Ανοιξημός, τα Ρουσία βκαλένουν χορτάρι, τσε τα δέντρα φύα

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Σάμπα σα οχτώ -8- ενη του Λάζαρου, τα Τσοτσούχα τσε τα Κορτσόκκα Ψαλένγκαν την ανάσταση του Λαζάρου.
Τσερετση εννέ, -9- ένη των Βαϊων, τα Τσοτσούχα ψαλένγκαν σα σπίτα Βάϊα ΒάΐΙα των Βαϊγιών τρόμη ψάρα τσε κουλιό σός τα' αου τη Τσερετσή εν να φάμε τσε αν Αρνί.
Μέγα Δευτέρα σα δέκα -10- Το Μέγα Βτομάδα κάτα ημέρα παγιένγκαμ σην εκκλεσία
Μέγα Τρίτη σα έντεκα -11- Μέγα Βτομάδα
Μέγα Τετράδη σα δώδεκα -12- Μέγα Βτομάδα
Μέγα Πέφτη σα δέκα τρία -13- Μέγα Βτομάδα
Μέγα Παραστσεβή σα δα τέσσαρα -14- Μέγα Βτομάδα
Μέγα Σάμπα Δέκα πέντα -15- ση βραδύ το σαχάτι σα 12 κρούγκην ο Σήμαντρος τσε παγένγκαμ με σην εκκλεσία σην Ανάσταση.

Τσερετσή Μέγα Πάσκας Δέκα έξι -16- το Μέγον Πάσκα, φτένγκαμ του μέγα Πάσκα τα ατέτι του. Πέρκαμε το αγιο φώς μο τον Κόντσορο τσε σογκριζαν τα λτινά τα βά. Σος την Εβίτσα. Την Τσερετσή φτένγκαμ με το Στερνό την Ανάσταση. Κρούνγκην ο σήμαντρος τσε τσίπ μας παγέμγκαμ με σο μεσοχώρι τσε σο χαβλού. τσε σην εκκλεσίας, πέσκαν το χορό του Μέγα Πάσκα. Ορταζούμε Χριστιενοί το μέγα Πάσκα, Ορταζούμε του χριστού μας την Ανάστα. Ότι είχαν ετοιμάσει όλοι την εβδομάδα το κατανάλωναν διασκεδάζοντας όλοι μαζί. Η ετοιμασίες
άρχιζαν από την Κυριακή των Βαΐων εκκλησιαζόταν καθημερινά και ετοίμαζαν τα πασχαλινά τους φαγητά.
Την μεγάλη πέμπτη έβαφαν τα αυγά κόκκινα. Την Κυριακή πολύ νωρίς ο παπάς χτυπούσε την καμπάνα της εκκλησίας.
Άρχιζε ο παπάς το **ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΕ** τα πιστόλια παίρνανε φωτιά και φώναζαν, **ΣΥΡΕΝΟΥΜ ΤΗΣ ΤΣΙΦΟΥΤΗ ΠΟΥ ΤΣΑΣΤΕΨΑΝ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ** δηλ, πυροβολούμε τους άπιστους που σταύρωσαν τον χριστό.
Ευχόταν ο ένας τον άλλον **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕ** και απαντούσαν **ΛΗΘΟΣ ΑΝΕ** δηλ, χριστός ανέστη, αληθώς ανέστη.
Τσερετσή σα 23 ένη τε Εϊ Θουμά. Φτένγκαμ με του Αντίπασκα τα Ατέτι τσε του καλοξεμάτου μο το χορό παγιένγκαμ με σον παράτσο σου εϊ Χαλά τσε σου εϊ Θουμά σην εκκλεσία. Την πρώτη Κυριακή μετά το Πάσχα την έλεγαν ΝΤΙΠΑΣΚΑ, αντίπασχα, την ημέρα αυτή ήταν του ΕΪ ΘΟΥΜΑ Η ΤΣΕΡΕΤΣΗ, του αγίου Θωμά η Κυριακή. Τραγουδούσαν

Άμε πάσκας άμε σο καώ
Να, να, να μας φέρ
Να μας φέρ λτινό βό

Να, να, να μας φέρεις
Να μας φέρεις κόκκινο αυγό
Πήγαινε Πάσχα πήγαινε στο καλό

Στα Ελληνικά χωριά που τουρκοφώνισαν προκειμένου να κρατήσουν τα ήθη έθιμα, για να θυμούνται της ρίζες τους, δημιουργούσαν στίχους στην Καραμανλίδικη γλώσσα.

Γιορού μπαϊράμι, γιορού σαγλάμ
Κέτ σαγλι'ινάν, γκελισινταί
Κενέ πιζή, πουλάσιν.

Πήγαινε με το καλό, όταν θα έρθεις.
Ξανά εμάς, να βρεις.
Περπάτα Πάσχα, περπάτα γερά

ΜΑΗΣ 2018

Αβκή Άνοιξ, τσε ο Μάης μο το καό, εν να νάρτη το Καλοτσέρη.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Την Τσερετση σα είκοσι έννα, 21, ένη Τε Εϊ Κωσταϊνου τσε Ελένης
Την ημέρα του Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης είχαν το έθιμο της πυροβασίας. Οι Μοναχοί και η Μοναχές από την μονή της Φερασίας Αρτέμιδος έπαιρναν την εικόνα του μεγάλου και αγίου Κωνσταντίνου και περπατούσαν πάνω στα αναμμένα κάρβουνα. Σήμερα σε πολλά μέρη της Ελλάδας κάνουν το έθιμο αυτό με την πυροβασία. Λέγκμαμ τε Εϊ Κωσταϊνου το τραγόδι:

Σον Εϊ Κωσταϊνο
Γιάτε μις να υπαμαι
Χριστιενοί τσε μις ατόν
Τον Άϊο γαπάμε

Στον Άγιο Κωνσταντίνο
Άντε εμείς να πάμε
Χριστιανοί και εμείς αυτόν
Τον Άγιο αγαπάμε

ΤΑΣΤΣΗ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΧΟΡΤΟΗΣ ΙΟΥΝΗΣ 2018

έμπαμη σο Καλοτσέρη τα χορτάρα τσε τα Κοτσία εν βκούνε. Μπήκαμε στο Καλοκαίρι τα χόρτα και τα σιτάρια γίνουν θα αλωνιστούν.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Σα 19 ένη Τε Εϊ Παϊσίου η ορτή Σα 5 τι Μήνα, ένη η Ανάληψη του Χριστού Αϊου Πνεύματος, ένη μέγα ορτή τσο παγιένγκαμ σο έργου. Την Πέφτη σα 29 εικοσι έννεε ένη τε εϊ Πέτρου τσε τε εϊ Παυλίτση η ορτή. Τον πρώτο μήνα του καλοκαιριού τον Ιούνιο ονόμαζαν, **ΧΟΡΤΟΪ**.

Για τον χορτόϊ έλεγαν,
ΣΑ ΜΟΥ ΕΡΤΣΙΤΗ Ο ΧΟΡΤΟΪΣ ΤΟΥ ΝΟΜΑΤΟΥ ΤΑ ΦΤΑΛΜΑ ΕΜΟΥΤΕ,
όταν έρχεται ο Ιούνιος του ανθρώπου τα μάτια γεμίζουν, ήταν ο πρώτος μήνας που άρχιζε το θέρος των χόρτων και των σιτηρών.

Τον Ιούνιο δεν είχανε γιορτές τελετουργικούς, γιορτάζανε τον **Εϊ Γιάννη**. Τα ελεύθερα κορίτσια έβγαζαν όλα τα χρυσαφικά τους και ότι άλλο φορούσαν στέλνανε μια κοπέλα ΣΟ ΠΕΓΑΪΔΙ, στο πηγάδι, να φέρει το αμίλητο νερό.

Βάζανε τα χρυσαφικά, ΒΡΑΣΟΛΕ , ΖΕΝΙΘΕ, ΠΕΣΟΥ ΣΟ ΠΑΡΧΑΤΣΙ, ΜΟ ΤΑ ΚΑΡΥΔΩΝΑ ΤΑ ΦΥΑ ΣΟΣ ΤΟΥ ΕΪ ΠΑΥΛΙΤΣΗ ΤΗΝ ΟΡΤΗ. Βραχιόλια, χάντρες, μέσα στο βαθύ πιάτο, και το σκεπάζανε με φύλλα καρυδιάς, ως τον Άγιων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου μαζευόταν τα ίδια κορίτσια, έβαζαν ένα αγόρι που δεν ήταν ορφανό και έβγαζε ένα, ένα τα χρυσαφικά ενώ τα κορίτσια έλεγαν στίχους διάφορους. Από το χρώμα του χρυσαφικού και από το στίχο που έλεγαν τη στιγμή που έβγαζαν το χρυσαφικό μάντευαν την τύχη τους.

ΠΕΣ ΚΑΡΤΑΣ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΘΕΡΙΣΤΗΣ ΙΟΥΛΗΣ 2018

Σατό τη Μήνα βκαλένουμε τα κοτσία μας σα Αώνη.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Σα τέ τι μήνα, ένη Κοσμά τσε του Δαμιανού, ήτουν η ορτή τε εκκλεσίας του Σατί, τσίπ οι χριστιενοί σα χωρία παγένγκαν σην εκκλεσία λέγκαν **ΤΟΥ ΓΙΣΚΑΛΑΚΟΥ, Ο ΠΑΣΚΑΣ,** του κολοκυθιού ο πάσχας, ή του γισκαλακού, ή σαρακοστή. Του κολοκυθιού ή σαρακοστή, Τα παιδιά από την παραμονή γυρνούσαν το χωριό και τραγουδούσαν,

ΠΥΡ ΤΟ ΦΟΥΡΝΟ ΤΣΕ ΠΙΚ ΑΝ ΧΡΕΙΑ
ΓΩ ΤΗΝ ΑΒΗΤΣΑ ΕΝ ΝΑ ΠΑΩ ΣΗΝ ΕΪ ΣΟΦΙΑ
Πύρωσε το φούρνο και κάνεμε ετοιμασία
Εγώ την αυγή θα πάω στην Αγία Σοφία

Στα Φάρασσα έλεγε ο Ισαάκ Αλεκόζης, κοντά στο εκκλησάκι του Αγίου Παύλου, ήταν μια σπηλιά έβγαινε νερό που ήταν Αγίασμα όποιος έπινε άρρωστος γινόταν καλά.

ΛΕΝΓΚΑΝΤΙ ΣΑ ΜΟΥ ΠΕΡΑΣΗΝ Ο ΕΪ ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΗ ΤΣΙ ΚΑΤΣΗΝ ΑΝ ΗΜΕΡΑ ΣΟ ΣΠΙΛΟ ΠΕΣΟΥ, ΣΤΟΥ ΤΣΗΝ ΤΗΝ ΑΚΡΑ ΥΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΕΪ ΠΑΥΛΙΤΣΙ Ο ΕΣΜΟΣ.
Έλεγαν όταν πέρασε ο Άγιος Παύλος από εκεί κάθισε μια μέρα στην σπηλιά μέσα, γι' αυτό το είπανε του Αγίου Παύλου ο Αγιασμός.

Το νερό ΤΟ ΣΙΜΟ ΗΤΟΥΝ ΖΕΣΤΟ ΤΣΕ ΚΑΛΟΤΣΕΡΙ ΗΤΟΥΝ ΑΤΗ ΜΠΟΥΖΙ.
Το χειμώνα ήταν ζεστό και το καλοκαίρι παγωμένο.

ΤΟ ΜΕΓΑ Ο ΓΑΛΑΣ ΣΟ ΒΑΡΑΣΣΟ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2018

έμπαμ σου Σταφυλού τον Πάσκα.
Μπήκαμε στου σταφυλιού το Πάσχα

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Σα 5 τι Μήνα ένη τσε του Σταφυλού ο Πάσκας, παγένγκαν σην εκκλεσία τα σταφύλα του αϊνουνε Ανάμα, τσε Τσινονία.
Την παραμονή του **ΕΪ ΣΩΤΗΡΑ** κάθε οικογένεια μάζευε ένα καλαθάκι σταφύλια και τα πήγαινε στην εκκλησία, μένανε όλοι την νύχτα και το πρωί διαβαζόταν από τον παπά, μετά την εκκλησία τα μοίραζαν στον κόσμο και τους ευχόταν.
ΝΑ ΕΝ ΓΟΥΒΕΤ'ΤΑΟΥΔΑ ΤΑ ΒΡΟΣΟΝΑ ΣΟΥ
ή άλλη έλεγαν,
ΝΑ ΣΑ ΔΟΣΗ ΓΟΥΒΑΤΗ Ο ΘΕΟΣ.
Δηλ, Να είναι δυνατοί οι αγγόνες σου, ή να σε δόση δύναμη ο θεός.

Σα δέκα πέντα -15- ένη Ες Παναϊας ο Πάσκας μέγα Ορτή τσε, ψαλένγκαν νε το τραγόδι, Παναϊα μου Σουλτάνα, Είσαι του Χριστού η Μάνα, Είσαι του Χριστού η Μάνα, Ύφαρης σον Κόσμο αφάνα.

Στον Βαρασσό είχαν πολλά εξωκλήσια της Παναγίας, από αυτά ήταν η Τσικοπαναγιά, και η Μακρά Παναγία όπως την έλεγαν, ερειπωμένες είχε μίνι μόνο το ιερό δίπλα έβγαινε και νερό αγίασμα. Συνήθιζαν την ημέρα αυτήν να λειτουργούν την εκκλησία.

Μις αϊ πάμε, που εν ν' αϊπάμε	**Εμείς θα πάμε, που θα πάμε**
Σην τσικοπαναγιά, αϊπάμε	**Στην τσικοπαναγιά, θα πάμε**
Αποίκουμε, π' άποίκουμε	**Θα κάνουμε, τη θα κάνουμε**
Να φσάξουμ' τα, γουρπάνε	**Να σφάξουμε τα, ταγμένα**

ΑΦΣΑΡΙ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΗΣ 2018

έμπαμ με σο μοθόπρου ανάσουμε τα τοπία μας.
Μπήκαμε στο Φθινόπωρο θα οργώσουμε τα χωράφια.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Σα 6 ένη του Σταυρού, «Σος του να βκή ο Μήνας τα Τσοτσούχα μο τα κορτσόκκα, παγένγκανε σα Φαρσόκκα, ση μακρά Παναϊα, πέρκαν τη χρεία τους τσε παγένγκαν σο γαβούστιεμα μο τα πράδα.». Τον Σεπτέμβριο ήταν η επέτειος των γενεθλίων της πανάγιας, συνήθιζαν να πηγαίνουν στην ΜΑΚΡΑ ΠΑΝΑΪΑ αρκετά μακριά από το χωριό. Την ημέρα αυτή έπαιρναν ψάρια μαζί τους για να φάνε, τα παιδιά ψάρευαν στο διπλανό ποτάμι, που το λέγανε ΘΕΡΜΕΡΗΣ ΠΑΓΑΝΙ δηλ, ζεστό ποτάμι, τα έψηναν και έτρωγαν τραγουδώντας και χορεύοντας. Στα Φάρασσα την ημέρα του ΣΤΑΥΡΟΥ μετά την λειτουργία μαζευόταν στο ΜΕΣΟΧΩΡΙ στο κέντρο του χωριού δηλ, στην πλατεία, ο παπάς κρατώντας την εικόνα του Σταυρού γύριζαν όλο το χωριό και παρακαλούσαν να βρέξει για να μπορέσουν να σπείρουν ΤΑ ΚΟΤΣΪΑ, δηλ, τα σιτηρά. Μετά από μερικές ημέρες άρχιζε ο τρύγος των αμπελιών. Τα παιδιά και τα κορίτσια με χαρά περιμένανε να τελειώσει ο τρύγος γιατί άρχιζαν τα ΦΑΡΧΟΚ'ΚΑ μια γιορτή των νέων. Τα Φαρχόκ'κα κρατούσαν είκοσι με τριάντα μέρες. Οι γυναίκες όταν ζύμωναν τους τραχανάδες, ζύμωναν και μερικούς με το σχήμα του σταυρού ΕΡΧΟΥΝΤΙ ΤΑ ΦΑΡΧΟΚ'ΚΑ ΑΝ ΤΑ ΗΡΕΨΟΥΝ ΤΑ ΜΑΧΣΟΥΜΑ ΜΑΣ. δηλ, Έρχονται τα Φαρχόκ'κα θα τα ζητήσουν τα παιδιά μας.

ΓΑΡΙΠΤΣΑΣ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2018

Μοθόπρου σατό τη Μήνα σπιρένουμε τα κοτσία σα τοπία.
Αυτόν τον μήνα σπέρνουμε τα σιτάρια μας.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

σα είκοσι έξι -26- ένη τε Εϊ Δημήτρη η ορτή, λένγκαν

Αϊ Γιώργη το Αβκό σου εν γύρι
Γύρι τσό νι εν τσε κατηνό αϊγίρι

Άγιε Γιώργη το άλογο σου ψαρί
Ψαρί δεν είναι, είν και καθαρό αιμο

Ό Οκτώβριος ήταν ο μήνας της σποράς, ετοίμαζαν τα ΑΛΕΤΡΙ, ΜΟ ΤΟ ΚΟΤΣΙ, ΤΑ ΒΟΪΔΑ ΤΑΪΣΚΑΝΤΑ ΚΑ
δηλ, το αλέτρι με το σιτάρι τα βόδια τα ταΐζανε καλά, και πήγαιναν στο εξωκλήσι του Εϊ Λουκά, που ήταν κοντά στην περιοχή ΦΑΚΟΥΔΑΣ.

Ένα ερειπωμένο, μόνο το ιερό υπήρχε όπως άκουγε η Κυριακή Φράγκου από τον πατέρα της τα περισσότερα εξωκλήσια σωνόταν συνήθως τα ιερά και σε μερικά η Αγία τράπεζα, κάνανε λειτουργία και μετά άρχιζαν τη σπορά.

ΗΡΤΗΝ ΤΣΕ ΑΪ ΔΗΡΜΗΤΗΣ ΝΑ ΝΟΪΞΟΥΜΕ ΤΟ ΤΑΖΩ ΚΡΕΣΙ ΝΑ ΠΟΥΜΕ.

Ήρθε και ο Άγιος Δημήτριος θα ανοίξουμε το καινούργιο κρασί να πιούμε. Την ημέρα αυτή έπιναν πολύ κρασί, γιόρταζαν τα καινούργια κρασιά και πολλές φορές μεθούσαν, και έλεγαν,

Ο ΕΪ ΔΗΡΜΗΤΗΣ ΗΡΤΕΝ, ΧΑΖΙΡΛΑΤΙΣΤΕ ΤΑ ΟΤΕΠΕΡΙΔΑ ΣΑΣ, ΝΑ ΦΑΤΙ ΤΟ ΣΕΙΜΟ.

Ο Άγιος Δημήτριος ήρθε, ετοιμάστε τα πράγματά σας να φάτε των χειμώνα.

ΤΣΟΥΧΟΥΡΙ ΦΑΡΑΣΣΩΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΝΟΕΜΒΡΗΣ 2018

ερ να βκή ατό ο μήνας εν να νάρτη ο σιμός

Αν θα βγει και αυτός ό μήνας έρχεται ο χειμώνας.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Σα 1 τι μήνα ένη Κωσμά τσε Δαμιανού ορτάσκην η Εκκλεσία σο Σατί. Σα δέκα του μήνα, ένη του Αϊου Αρσενίου του Βαρασσότη το μέτρου ο Αϊος.
Σα είκοσι ένα, ένη 21 Ες Θεοτόκου

Σα είκοσι πέντα, 25 Ες Αϊας Αικατερίνης, λένγκαν αν τραγόδι σην Αγία Κατερινα

Ανασή χριστιάν ιτή	**Η μητέρα της Χριστιανή ήταν**
Κιαμίλ ουσλού πίρ τζάν ιτή	**Ντροπαλή μια ψυχή ήταν**
Τούλ γαλμούς πίρ Σουλτάν ιτή	**Όρθια έμεινε μια Βασίλησα ήταν**
Πίρ σέν ίτην Κατερίνα	**Μία ήσουν εσύ Κατερίνα**
Φεσατσίζ κελίν ολάσην	**Όμορφη νύφη να γίνεις Αυτό το**
Που νισανί σέν αλάσιν	**αρραβώνα εσύ να πάρεις**
Βε ικραρικτά γαλάσιν	**Δεύτερον θρήσκα να μείνεις**
Τετί χριστός Κατερίνα	**Είπε Χριστός Κατερίνα**

ΕΣ ΠΑΝΑΪΑΣ ΤΟ ΚΑΤΣΙ ΤΣΕ ΤΕ ΕΪ ΒΑΣΙΛΗ Ο ΣΠΙΛΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 2018

Έμπαμε σο Σιμό ακάψουμε τα ξύα μας.
Μπήκαμε στον Χειμώνα θα κάψουμε τα ξύλα μας.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΡΑΔΗ	ΠΕΦΤΗ	ΠΑΡΑΣΤΣΕΥΗ	ΣΑΜΠΑ	ΤΣΕΡΕΤΣΗ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Σα τέσσαρα -4- ένη τε Εϊ Βαρβάρας
Σά πέντα -5- ένη τε Εϊ Σάββα
Σα έξι -6- ένη τε Εϊ Νικόλα
Σα δώδεκα -12- ένη τε Αϊ Σπυρίδωνα

Σα είκοσι πέντα -25- ένη το Μυτσίκου ο Πάσκας, του Χριστού ο Πάσκας.

Το ψωμί του χριστού το έκαναν στρόγγυλο και με το **ΦΡΟΪΣΤΗΡΙ** το σφράγιζαν.Το φροϊστηρι είναι από ξύλο και στη μέση έχει έναν σταυρό, και για τις άκρες είχανε μικρά φροϊστηρια. Το πρωί των Χριστουγέννων το έκοβαν στο τραπέζι. Επίσης στα Χριστούγεννα αναφέρεται και το τραγούδι της Παναγίας. **ΕΣ ΠΑΝΑΪΑΣ ΤΟ ΤΡΑΓΟΔΙ.**

Το τραγούδι αναφέρεται στην γέννηση του χρηστού.
Για της ευχές των Χριστουγέννων έλεγαν **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΤΕΧΤΗ** «χριστός γεννήθει» και απαντούν **ΛΗΘΩΤΙΚΑ ΑΤΕΧΤΗ** «αληθινά γεννηθει».

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΝΕΔΙΞΕ Ο ΒΑΡΑΣΣΟΣ

Ο Βαρασσός ανέδειξε προσωπικότητες όπως των Σεβαστό μητροπολίτη Καισαρείας ΠΑΪΣΙΟ Β, με τους διωγμούς των χριστιανών προστάτεψε και έσωσε τον κόσμο από τους Βαρβάρους που προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να εξοντώσουν τους Χριστιανούς.
Αργότερα στα δύσκολα χρόνια της φτώχιας και της κατοχής των Φαράσσων και της Καππαδοκίας από τους Τούρκους Σουλτάνους γεννήθηκε μια άλλη φυσιογνωμία στον Βαρασσό, με δύναμη και θεία χάρη ο Ασκητής μοναχός Θεόδωρος ονομαζόμενος Χατζή αφέντης.

Λειτουργούσε στον ιερό ναό Ιωνά και Βαραχισείου όπου ζούσε και ασκήτευε, κρινόμενος από τις καλές του πράξεις και τα θαύματα που έκανε με την θεία χάρη που έλαβε από τον θεό ανακηρύχθηκε Άγιος Αρσένιος ό εκ Φαράσσων Καππαδοκίας.
Πιστοποιητικό βαπτίσεως φέρει το όνομα του Πατήρ Αρσενίου του εκ Φαράσσων.

Εκδοθείς το 1924 πιστοποίηση γεννήσεως 1914. Στην εκκλησία τα παιδιά μάθαιναν τον Οχτάϊχο, και το Ευαγγέλιο, ιερέας και δάσκαλος ήταν ο Ανητσαλίχος Θεόδωρος «Χατσεφεντής».
Από τον Βαρασσό κατάγεται και ο γέρο Παΐσιος ο αγιορείτης που στις ημέρες μας γνωρίσαμε και ακούσαμε για την ασκητική ζωή του και για τα έργα του.
Ο ναός όπου λειτουργούσε ο Άγιος Αρσένιος ήταν του Ιωνά και Βαραχισείου στον Βαρασσό.
Η εκκλησία Ιωνά και Βαραχισείου σώζεται και σήμερα σε καλή κατάσταση μόνο το ιερό είναι χαλασμένο και το χρησιμοποιούν οι Τούρκοι σαν τζαμί.
Η άλλη εκκλησία ήταν στα παλαιά μνήματα έξω από το χωριό νότια του Βαρασσού και είχε το όνομα του Αγίου Γεωργίου,

Υπήρχε ένα σπήλαιο απέναντι στο χωριό αφιερωμένο στην Παναγία, «Ες Παναγιάς το Κάτση» το έλεγαν, είχε εικονίσματα και λειτουργούσε στης γιορτές της Παναγίας, και τα Φώτα. Απέναντι στο χωριό ήταν η σπηλιά του Αγίου Βασιλείου, όπου γινόταν το έθιμο το αφιέρωμα προς τιμήν του μέγα Βασιλείου με την αναπαράσταση της προϋπαντήσεις του Ιουλιανού του Παραβάτη.

Λίγο πιο πάνω από το Κάτση πηγαίνοντας προς τον Μαόκκο ήταν το εκκλησάκι της Παναγιάς Εγατερής, οι γυναίκες που γεννούσαν και δεν είχαν γάλα έπιναν από το αγίασμα της Εγατερής και ερχόταν το γάλα της. Στο όρος Αντίταυρος ήταν ένα ύψωμα που λεγόταν Τσαχμούρης είχε αφιερωμένο εκκλησάκι στην Θεοτόκο.

Στην περιοχή Πάνου Άννα όπου είναι και οι πηγές του ποταμού Θερμερής Παγάνι δηλ, Θερμός ποταμός, είναι το εκκλησάκι της Μακράς Παναγιάς όπου πήγαιναν οι νέοι και οι νέες να γιορτάσουν τα Φαρσόκκα.

Ψηλά στις κορυφές του όρους Αντίταυρου πηγαίνοντας για το Ξουρτσαϊδι ήταν του Πάτερ Αβραάμ το φτάλμι, έλεγαν πως από εκεί ήταν η πόρτα του κάτω κόσμου, αναφέρομαι στα ήθη και έθιμα για αυτήν την περιοχή. Γιατί από εκείνο το σημείο ο Ζαμάντης ποταμός χανόταν μέσα στο όρος και έβγαινε κάπου κοντά στον Βαρασσό. Υπήρχε εσωτερικός καταρράκτης ακουγόταν όμως δεν φαινόταν.

Στον Παράτσο ήταν δύο εξωκλήσια του Εϊ Χαλλά και του Εϊ Θουμά. Στην Κάτου Άννα ήταν Αϊ Μηνάς και το εκκλησάκι του Αϊ Αρέστη. Στην Περιοχή Χαρχαλίς ήταν το εκκλησάκι Εϊ Τσερετσή.

Προς Ανατολάς στην περιοχή Γραϊδόκκο είχε ένα εκκλησάκι Εϊ Κεφτσές.

Στην Σεράντα Παρακαμήνες κοντά στο Λυκοχώρι ήταν ο Αϊ Λουκάς, και λίγο πιο πέρα στη Φυαματού ήταν ο Εϊ Βλάσης και ο Αϊ Θουμάς, πιο κάτω στο χωριό Σκαλικά ήταν ο Εϊ Κωσταϊνος

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΚΙΣΚΑΣ ΦΑΡΑΣΣΩΝ
Από το 1925 Κάτοικοι Αγροσυκιάς

1) Μιχαηλίδης Βασίλειος του Προδρόμου ΑΓΑΣ
2) // Στέφανος //
3) // Ανάστα //
4) // Παρασκευή // Φυτικά
5) Τεκελίδης Ανδρέας
6) Αναστασιάδης Σάββας Ελευθερίου Χατσαντρέας
7) // Δημήτριος Θεόδωρου Κουτσός
8) // Συμεών // Πορούτσής
9) // Σταύρος // Πολούτς
10) // Γρηγόρης Γρηγόρκεχα για πολλά χρόνια μουχτάρης
11) // Ιορδανίδης Σάββας Ιορδάνου
12) // // Αναστάσιος // Κουρπεσλής
13) // // Ανάστα //
14) Παπαμάρκος Κυριάκος Ιορδάνη
15) Σαββίδης Λευτέρης Χαντσισάββα
16) // Σάββας Τσιτσάχ
17) Προδρομιάδης Βασίλειος Θεοτώτας

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΣΟΥΧΟΥΡΙ ΦΑΡΑΣΣΩΝ
Από το 1925 κάτοικοι ΑΓΡΟΣΥΚΙΑ

1) Παππαστεφάνου Στέφανος του Χρυσοστόμου 5 άτομα
2) Βασιλειάδης Κώστας του Χρυσοστόμου 4
3) Χρυσοστομίδης Παρασκευάς του Αντωνίου 4

Σύνολο 13

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΧΟΝΤΣΑ ΦΑΡΑΣΣΩΝ
Από το 1925 ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΑΓΡΟΣΥΚΙΑΣ

1) Ποτούρογλου Πρόδρομος, Αναστασίου «Χατζιποτός»5 άτομα
   Παππούς του Προδρομιάδη Αναστάση
2) Ποτούρογλου Σοφία του Προδρόμου «κόρη του Χατζιποτός»

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥ ΣΑΤΙ

Από το 1925 κάτοικοι Αγροσυκιάς 17 οικογένειες

1) Κωνσταντινίδης Θεόφιλος παιδ, του, Γαβριήλ το 1924 είρθε στη Ραβίκα Δράμας
2) Φράγκου Σάββας, παιδιά του, Βαγγέλης, Κυριακή, Ανάστα, Σοφία, Αγροσυκιά
3) Παπαδόπουλος Πρόδρομος, παιδιά του Θεοδώρα, Έλενα Αγροσυκιά
4) Κωνσταντινίδης Γαβριήλ παιδιά του, Ελπίδα, Μυροφόρα Ραβίκα Δράμας
5) Γρηγοριάδης Χρήστος δεν είχε οικογένεια
6) Παπαλεώντης ιερέας παιδιά του Παρασκευή Αντώνης Χαβριά Αγροσυκιά
7) Σταυρίδης Θεόδωρος παιδιά του Ιωάννης Κυριακή Ευδοξία Παρασκευή Αγροσυκιά
8) Σταυρίδης Αντώνιος γυναίκα του η αδερφή του Γούραντον παιδ, του Ιωάννης Χριστίνα Αγροσυκιά Πετρανά
9) Ισπιράλ χωρίς οικογένεια πέθανε στο Σατί
10) Κοσέογλου Θεόδωρος Παιδιά του Αντώνης και ή Σοφία Αγροσυκιά Καελί
11) Κεσέογλου Πρόδρομος παιδιά του Πέτρος Λευτέρης Αγροσυκιά
12) Κεσέογλου Τουρσής παιδιά του Πρόδρομος Χρήστος Ιωάννης Πλατύ
13) Κεσέογλου Χρήστος Αγροσυκιά
14) Κωνσταντινίδης Θεόδωρος Θείος ης ελπίδας Αγροσυκιά
15) Σαββίδης Δημήτριος παιδιά του η Γουλού Πλατύ
16) Θεωδορίδης Γεώργιος παιδιά του Παναγιώτης Κέντσος Αγροσυκιά
17) Τσογμενίδης Λάζαρος Παιδιά του Θεοπίστη Πλατύ
18) Τσογμενίδης Παναγιώτης παιδιά του Μαρία Πλατύ
19) Τσογμενίδης Ελευθέριος Παιδιά του Χρήστος Πλατύ
20) Θεωδορίδης Κοσμάς παιδιά του Θεόδωρος Ρεβέκα Αγροσυκιά
21) Δημητρίου Θεολόγος παιδιά του Φιρτίκης Πλατύ
22) Ευσταθιαδης Παναγιώτης παιδιά του Δημήτρης «Κενάν» Στάθης Αγροσυκιά
23) Προδρομιάδης Ιωσήφ παιδ, Ανάστα Κυριακή Αναστάσης Δέσποινα Βεργιεντίνα Αγροσυκιά
24) Σαββίδης Σάββας παιδιά του Γαρά Μάρθα Αγροσυκιά
25) Θεωδορίδης Ελευθέριος παιδιά του Συμεών Αβραάμ Ισαάκ Ιακώβ Αγροσυκιά

26) Ιορδανίδης Ιορδάνης παιδιά του η κουρού Πλατύ
27) Χαβριάς Αντώνης παιδιά του Νικόλας Αγροσυκιά
28) Κωνσταντινίδης Ανέστης θείος της ελπίδας Ραβίκα
29) Φιλειπίδης Στυλιανός Στυλιανέ Πλατύ
30) Παπαδόπουλος Νικόλαος Πλατύ
31) Παπαδόπουλος Παντελής Πετρανά
32) Παπαδόπουλος Μάρκος Ιερέας Πλατύ
33) Κεσέογλου Ιωάννης Θείος του Πέτρη Αγροσυκιά
34) Στυλιανίδης Παναγιώτης «Γούραντον» γυναίκα του ή Δέσποινα Αγροσυκιά
35) Φιλειπίδης Βασίλειος «Κολλές» Πλατύ

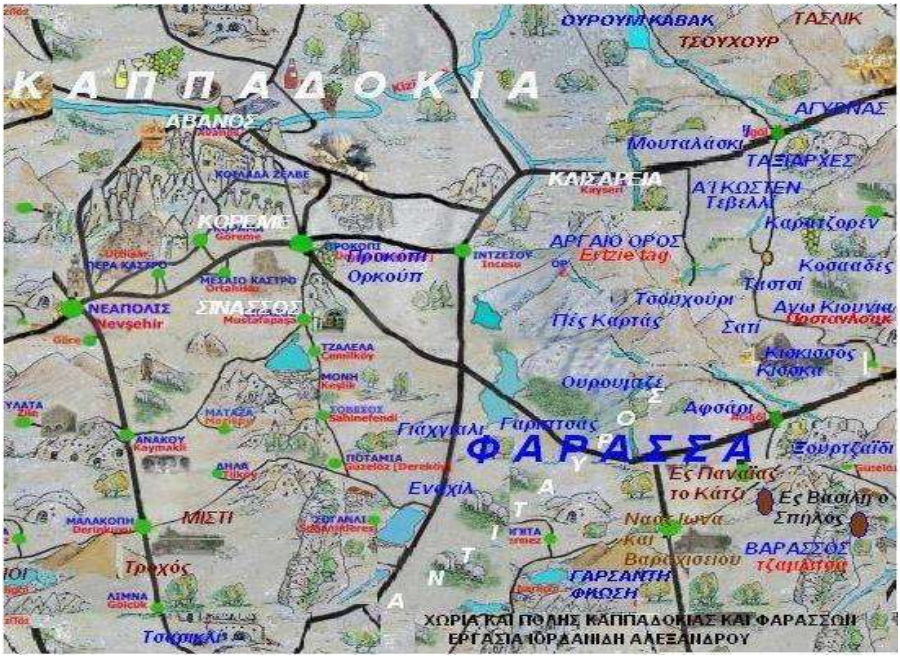

Ιερός Ναός Κοσμά και Δαμιανού

Της πληροφορίες για τους κατοίκους του Σατί με της έδωσαν η Κυριακή Ιορδανίδου, ο Ισαάκ Αλεκόζης και ο Πέτρος Κεσόγλου, κάτοικοι Αγροσυκιάς Γιαννιτσών.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Η Καισάρεια είναι πρωτεύουσα της Καππαδοκίας από τον πρώτον αιώνα μχ όταν ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τιβέριος ονόμασε τα Μάζακα Καισάρεια προς τιμήν του πατέρα του Καίσαρα Αύγουστο το έτος 17 μχ. Βρίσκεται Βόρεια του Αργαίου όρους και του διδύμου όρους.
Ήταν το κέντρο του ελληνισμού και του χριστιανισμού, και πάντα η πρώτη πόλις της Καππαδοκίας που δεχόταν ανεπιθύμητους επιδρομείς.
Πολλές επιδρομές και λεηλασίες και ιεροσυλίες από Πέρσες Άραβες Οθωμανούς, Τουρκομαθούς Σελτζούκους Τούρκους τον 10ο με 11ο αιώνα.
Οι Σελτζούκοι στην περιοχή της Καισαρείας κατέλαβαν και εγκαταστάθηκαν άρχισαν να δημιουργούνται μεγάλα προβλήματα στους χριστιανούς της Καππαδοκίας, έτσι για πολλά χρόνια οι Έλληνες κατόρθωσαν να επιβιώσουν και να κρατήσουν ήθη έθιμα χορούς τραγούδια και την θρησκεία τους.
Στην Καισάρεια γεννήθηκε και ο μέγας Βασίλειος το 353 μχ, που το όνομά του έγινε αγάπη και λατρεία των χριστιανών όλων των Ελλήνων της Καππαδοκίας.
Στην περιοχή των Φαράσσων δημιουργούσαν τελετουργικές πομπές προς τιμήν του Αγίου Βασιλείου και τραγουδώντας το τραγούδι, «Χυτάται να υπάμαι σον Εϊ Βασίλη». Τρεχάτε να πάμε στον Αγιά Βασίλειο.
Χορεύοντας πήγαιναν στην σπήλια του Αγίου Βασιλείου, όπου έλεγαν οι γεροντότεροι του χωριού μου, στην σπηλιά μόνασε ο Άγιος Βασίλειος με τους διωγμούς των χριστιανών.
Την Σπηλιά την είχαν σαν ιερό τόπο και λειτουργούσε κάθε πρωτοχρονιά με την γιορτή του Αγίου.
Ο Άγιος Βασίλειος μέλος μεγάλης οικογένειας, υιοθετήθηκε σε οικογένεια στην Σεβάστεια, από τους γονείς του, πήρε αρίστη κοινωνική και θρησκευτική μόρφωση, από τους θετούς του γονείς που ήταν δάσκαλοι και μεγαλώνοντας ήρθε στην γενέτειρα του Καισάρεια για να σπουδάσει.

Εκεί γνώρισε και τον Γρηγόριο τον Θεολόγο και γρήγορα έγιναν πολύ καλοί φίλοι, όπου ήρθαν να σπουδάσουν στην Αθήνα.

Η Καισάρεια ήταν ένα από τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της εποχής λόγω της μόρφωσης και της εξυπνάδας του λαού, το εμπορικό τους μέρος «παζάρι» είναι σκεπαστό με θόλους πολύ ψηλούς.

Τα πανύψηλα καμπαναριά τους ακουγόταν σε όλοι την Καππαδοκία.

Είχε περίπου 50,000 κατοίκους μικτοί Έλληνες, Αρμένιοι και Τούρκοι. Οι Έλληνες και Αρμένιοι κρατούσαν όλο το εμπόριο της Καισαρείας. Θρησκευτικότατοι Καισαρειότες προσέφεραν πολλά στην ορθοδοξία και στην μάθηση των γραμμάτων.

Από την Καισάρεια πέρασαν και δίδαξαν τον λόγω του θεού ο Απόστολος Πέτρος και ο Απόστολος Παύλος, για πολλά χρόνια ήταν μητρόπολη όλης της Καππαδοκίας.

Ο Μέγας Βασίλειος ίδρυσε το μεγάλο ίδρυμα που στέγαζε και βοηθούσε τους φτωχούς και τους ανήμπορους χριστιανούς την Βασιλειάδα, με ορφανοτροφείο, βρεφοκομείο, γηροκομείο, και ξενώνες για όσους ερχόταν να σπουδάσουν στην Καισάρεια.

ΟΙ εκκλησίες ήταν του Αγίου Νικολάου που ήταν και μητροπολιτικός Ναός και του Αγίου Βασιλείου.

Λίγο πριν την ανταλλαγή πληθυσμών λειτουργούσε στην Καισάρεια αστική σχολή θηλαίων με τρις δασκάλους και δύο δασκάλες. Οι Καισαρειότες δραστήριοι ήταν οργανωμένοι σε διάφορες οργανώσεις, και λειτουργούσε φιλεκπαιδευτική αδελφότητα, με την ονομασία Ιωάννης ο Πρόδρομος.

Με την ανταλλαγή το 1924 πολλοί από την Καισάρεια ήρθαν στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκαν στην Θεσσαλονίκη-στον Πειραιά- στην Χαλκίδα – στην Κέρκυρα – στην Καβάλα – στην νέα Ιωνία Βόλου, στην Κοζάνη, Λάρισα, και στο Βασιλεί Φαρσάλων.

ΕΒΕΡΕΚΙ – ΑΪ ΚΩΣΤΕΝ - ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νότια της Καισαρείας Κοντά στα χωριά των Φαράσσων βρίσκετε ο Άγιος Κωνσταντίνος.

Είναι το μεγαλύτερο χωριό της περιοχής και είχε το γενικό εμπόριο των γύρω χωριών.
Τα περισσότερα μαγαζιά τα είχαν Αρμένιοι και Έλληνες, και πολλοί ήταν στις δημόσιες υπηρεσίες γιατί ήταν μορφωμένοι.
Το έλεγαν και Τεβελλή, γιατί στο παζάρι που γινόταν ερχόταν πολλά καραβάνια με καμήλες. Το κάθε καραβάνι είχε 50 καμήλες, Τεβέ σημαίνει Καμήλα και ελλή είναι το 50 πενήντα όποτε τα καραβάνια τα έλεγαν ΤΕΒΕΛΛΗ και την πόλη αργότερα την ονόμασαν τούρκικα ΤΕΒΕΛΛΗ.

Τα καραβάνια ερχόταν από κάθε περιοχή ακόμα και από την Αραπιά Περσία Συρία Ιορδανία από κάθε περιοχή φορτωμένες με πραμάτειες και τις αντάλλαζαν με προϊόντα της Καππαδοκίας και της περιοχής. Από την Συρία προμηθευόταν οι Καππαδόκες το μεταξωτό ύφασμα το ονομαζόμενο Δαμάσκο για φορεσιές συνήθως επίσημες. Οι περισσότερες φορεσιές των Φαράσσων ήταν από ύφασμα Δαμάσκο Βελούδο και γυαλιστερό.
Εδώ τραγουδούσαν και το τραγούδι, «Τσεκ Τεβέτσι Τεβελλέρι, Σουλανσούν αμάν» Τράβα καμηλιέρη της καμήλες να ξεδιψάσουν αμάν. Στο Τεβελλή υπήρχε η εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου γι' αυτό και οι χριστιανοί ονόμασαν το χωριό Αϊ Κωστέν.
Βρίσκετε σε πολύ καλό μέρος και έχει πολύ ωραία σπίτια και πολλά αρχοντικά.
Το χωριό είναι η αρχαία Μάκελλο από εδώ καταγόταν και ο αείμνηστος Λεβίδης.
Λέγετε πως εδώ σπούδασε και ο Ιουλιανός ο Παραβάτης με τον αδερφό του Γάλλο,
Γνωρίστηκαν με τον Μέγα Βασίλειο και τον Γρηγόριο Ναζιανζινό, όπου πήγαν να σπουδάσουν ανώτερες σπουδές στην Αθήνα.

Οι κάτοικοι ήταν μικτοί Έλληνες – Αρμένιοι και Τούρκοι.
Πολύ κοντά στον Άγιο Κωνσταντίνο είναι το Καράτζορεν.
Ο Ουρουμτσές – Χοντσάς- Κίσκα – Σατί - Τουχούρι - Πες Καρτάς και το Ταστσί, ότι είχαν να πουλήσουν και να αγοράσουν κατέβαιναν στο Εβερέκι Τεβελί.
Είχε σχολεία και πολλούς δασκάλους που πήγαιναν και στα γύρο χωριά να διδάξουν γράμματα στα παιδιά, επίσης είχε και ανώτατες σχολές.
Οι ασχολίες των ανθρώπων ήταν το εμπόριο πολλοί τεχνίτες διάφορων εργασιών.
Είχαν οικόσιτη κτηνοτροφία και πολλές φορές έπιαναν τσοπάνο να τα βοσκάει.
Βόρια του χωριού υψώνετε το όρος Αργαίο που πριν από χιλιάδες χρόνια δημιουργήθηκε ηφαίστειο και η λάβα απλώθηκε γύρω στα εκατό χιλιόμετρα και έφτιαξε το μοναδικό τοπίο στον κόσμο με μια μεγάλη θρησκευτική ιστορία, με τα λαξευτά Μοναστήρια των Μοναχών.

Προς τον Βορρά συνορεύει με τον Εύξεινο πόντο. Νότια με τον ταύρο, και τον Αντίταυρο. Ανατολικά με την Μεσοποταμία. Δυτικά με την Φρυγία, και την Γαλάτεια.

Αριαράθης III Βασιλ, Καππαδοκίς 230-220 πχ

Στα μέσα του 5ου πχ αιώνα έγινε ο Αριαράθης ηγεμόνας, όλης της Καππαδοκίας. Οι Πέρσες διατηρήσαν την εξουσία τους ως την εμφάνιση του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Την άνοιξη του 333 πχ ο Μέγας Αλέξανδρος με τα στρατεύματα του πέρασε προς την Καππαδοκία. Περνώντας από το νότιο μέρος όρισε ηγεμόνα τον Σαβίκτα ο οποίος καταγόταν από την Καππαδοκία. Έδωσε στης Ελληνικές πόλεις, ανεξαρτησία, οπότε οι Έλληνες που υπήρχαν και οι Έλληνες που ήρθαν στην Καππαδοκία, να κερδίζουν όλο ένα χώρο με τα ήθη έθιμα τους και να μεγαλουργούν. Το 332 πχ αιώνα ο Περδίκας έγινε κυρίαρχος όλης της Καππαδοκίας και δημιούργησε τέσσερα Ελληνικά βασίλεια. Του Λυσίμαχου, Του Σέλευκου, Του Κάσσανδρου, και του Πτολεμαίου. Το 301 πχ με την ένωση των Ελλήνων δημιουργήθηκαν δυο ανεξάρτητα Κράτη. Η νότια Καππαδοκία που ονομάζεται Μεγάλη Καππαδοκία, με κυβερνήτη των Αριαράθη, και η Ποντιακή Καππαδοκία, με κυβερνήτη των Μιθριδάτη. Στα δύο αυτά κράτη, και οι κυβερνήτες, ήτανε φιλέλληνες και ποθούσαν πολύ την Ελληνική φιλοσοφία. Οι Βασιλείς προτιμούσαν Ελληνίδες γυναίκες για Βασίλισσες, έτσι οι Ελληνίδες Βασίλισσες φρόντιζαν τα παιδιά τους, οι αυριανοί βασιλείς, να έχουν μόρφωση και παιδία Ελληνική. Η Καππαδοκία έγινε ένα κομμάτι του ελληνισμού με μεγάλη και ξεχωριστή ιστορία.

Αριαράθης IX Βασιλ, Καππαδοκ, 101 - 87 πχ

Το Ελληνικό έθνος αναγνώρισε Βασιλιά της Καππαδοκίας, τον Αριάραθη το 101 έως 87 πχ. Ο Βασιλιάς Αριαράθης πήρε για γυναίκα, του την αδερφή του Σέλευκου Στρατονίκη οπότε τα δυο Βασίλεια δημιούργησαν συγγένεια μεταξύ τους. Τελευταίως Βασιλιάς της Καππαδοκίας έγινε ο Αρχέλαος το 36 πχ αιώνα. Ήταν ο πιο μορφωμένος της χώρας, ίδρυσε δυο Ελληνικές αποικίες. Την Αρχαιλαϊδα που αργότερα ονομάστηκε (Κολονία) και (Ακ Σαράι) από τους Τούρκους. Και την Σεβάστεια.

ΠΟΤΕ ΧΩΡΙΣΘΗΚΕ Η ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ.

Ο Απολλώνιος 19 ώς 17 αιών πχ

Την Καππαδοκία την διέσχιζαν οι κυριότεροι δρόμοι.
Ήταν σύνορο προς τον Ευφράτη ποταμό και της Κιλικίες Πύλες.
Η Καισάρεια έγινε πρωτεύουσα της Καππαδοκίας από τον πρώτον αιώνα μ χ όταν ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τιβέριος ονόμασε τα Μάζακα Καισάρεια προς τιμήν του πατέρα του Καίσαρα Αύγουστου το έτος 17 μ.Χ.
Τα πρώτα χριστιανικά χρόνια έκανε την Καππαδοκία επαρχία της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.
Η βόρειος Καππαδοκία ονομάσθηκε **ΠΟΝΤΟΣ**.
Και η προς τον Ταύρο και Αντίταυρο ονομάσθηκε **ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ**.
Οι Ρωμαίοι συνεργάσθηκαν με τους Καππαδόκες του Νότου και οι σχέσεις μεταξύ τους ήτανε πάρα πολύ καλές και φιλικές.
Το 1^{ον}μχ αιώνα γεννήθηκε στα Τυάννα ένας μεγάλος Φιλόσοφος, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ο οποίος έγινε ο μεγαλύτερος εκπρόσωπος του Ελληνισμού της Καππαδοκίας.
Στην Καππαδοκία η Ελληνική γλώσσα αρχίζει να εξαπλώνεται συνεχώς.
Η παλιά Καππαδόκικη γλώσσα μιλιόταν παντού στης πόλης και στα χωριά, ως και τον 4^{ον} αιώνα μχ, και από τον 5^{ον} και 6^{ον} αιώνα έως των 11^{ον} αιώνα μχ η Ελληνική γλώσσα μιλιόταν σαν γλώσσα επικοινωνίας σε όλη την Μικρά Ασία και ομιλημένοι και γραφόμενοι. Αυτοί που Πρώτο ασπάσθηκαν των χριστιανισμό ήταν οι Καππαδόκες .
Η Καππαδοκία έγινε το κέντρο εξάπλωσης του χριστιανισμού.
Με την Ελληνική γλώσσα διαδόθηκε ο χριστιανισμός στην περιοχή. Στης περιοδείες του ο Απόστολος Παύλος σταμάτησε στην Καισάρεια, και κήρυττε των χριστιανισμών.
Η πρώτη επιστολή του Αποστόλου Πέτρου, το 63 έως 64 μχ να αναφέρεται στους χριστιανούς της Καππαδοκίας
Η επιστολή αυτή είναι γραμμένη στην Ελληνική γλώσσα.
Το όνομα της μητέρα του Χρηστού είναι Ελληνικής καταγωγής, το όνομα της σημαίνει «Μάρ το λευκό χρώμα και Ία - το άνθος το λουλούδι εις την Αρχαία Ελληνική γλώσσα, ΜΑΡΙΑ σημαίνει Άσπρο λουλούδι.
«Παναγία σημαίνει «Πάντα Αγία», από το αρχαίο ΠΑΝ, όπως Συνπαν συνέχεια Πάντα». Αν αναλύσουμε την σημασία κάθε λέξεις βρίσκουμε την ρίζα από όπου προέρχεται, κάθε όνομα, δεν είναι τυχαίο όπου η σφαίρα του συν πάντως και η ονομασίες του έχουν ρίζες ελληνικές. Ιωσούφ σημαίνει «Ιός

σου» το οποίο έχει ρίζα αρχαία, το Φ προστέθηκε μετά. Αν δούμε στα αρχαία ονόματα πάντα φανερώνουν την καταγωγή,
«Ιάσων Ίασης , δηλ, ιός του ιατρού» και πολλά άλλα ονόματα.
Ακόμα και μετά χριστό τα ονόματα συνέχισαν με το ίδιο λόγω και σημασία, «Χρυσόστομος αυτός που λέει «χρυσά λόγια», Γρηγόρ, ιός «γρήγορος, ιός» αν πάρουμε ονόματα και τα αναλύσουμε θα βρούμε πάντα την καταγωγή το χάρισμα που συνοδεύεται με το ιός. Ενώ το επάγγελμα και η εργασία φανερώνει το επίθετο. Δηλ Σιδεράς Σιδηρόπουλος, Παππάς Παπαδόπουλος Καφετζής Καφετζόπουλος και άλλα πολλά. Όταν ένας από τους αποστόλους επήγε και ανήγγειλε στον χριστό πως, οι Έλληνες της Καππαδοκίας ασπασθήκαν τον λόγων του θεού, δηλ, τον Χριστιανισμό. «Ο Χριστός κοίταξε στον ουρανό σήκωσε τα χέρια και είπε».

«Ηγγικεν η ώρα ίνα δοξαστεί ο υιός του θεού».
δηλ, Έφθασε η ώρα να δοξαστεί ο υιός του θεού.

Από τότε η Καππαδοκία έγινε ένα μεγάλο εργοτάξιο μοναστηριών.
Πολλοί άνδρες και γυναίκες κατάφυγαν στο λόγω του Θεού, μόνασαν και δημιούργησαν σπουδαία Μοναστήρια στο ευκολοδούλευτο ηφαιστιογενές πέτρωμα που δημιουργήθηκε από το όρος Αργαίο.